

รายงานผลการถอดบทเรียน ศพก.หลัก



นายโมฮัมมัดรอสดี มะมิง

ตำแหน่ง ประธานศพก.

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

หมู่ที่ 5 ตำบลระแว้ง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

กรมส่งเสริมการเกษตร

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายโนฮัมดรอสดี มะมิง



๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๓๕/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลระแว้ง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

โทรศัพท์ ๐๘๙-๘๗๖-๓๓๘๐ Facebook Line ๐๘๙-๘๗๖-๓๓๘๐

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๒

ปัจจุบันอายุ ๕๖ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๘๕,๕๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ทุเรียน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ที่ ๑ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน



แปลงเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตทุเรียนคุณภาพ



๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การกรีดยางตามหลักวิชาการการ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การเลี้ยงผึ้งชันโรง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตทุเรียนคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การจัดการโรคและศัตรูพืช



๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

การผลิตทุเรียนคุณภาพ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การผสมปุ๋ยใช้เอง โรคและแมลงศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืชในสวนทุเรียนแบบผสมผสาน การผลิตทุเรียนคุณภาพมาตรฐาน GAP

๑. หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง

๒. หลักสูตรการทำนาล้างจาน

๓. หลักสูตรการตัดแต่งทุเรียน

๔. หลักสูตรการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๕. หลักสูตรการแปรรูปผลผลิตทางด้านเกษตร

๖. หลักสูตรการลดต้นทุน (การทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง การทำอินทรีย์นา ฯลฯ)

๗. หลักสูตรการเลี้ยงแพะแดง

๘. หลักสูตรการทำบัญชีครัวเรือน



๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรนำไปใช้และปฏิบัติ
และขยายเครือข่าย ต่อชุมชนในพื้นที่และนอกพื้นที่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑.หลักสูตร การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ๒.หลักสูตร การแปรรูปผลผลิต
- ๓.หลักสูตร การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
- ๔.หลักสูตร การให้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๕.หลักสูตร การจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ๖.หลักสูตร การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- ๗.หลักสูตร การเลี้ยงชันโรง
- ๘.หลักสูตร นวัตกรรมลดต้นทุนอาหารปลา

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา
และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

วัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

เนื้อหา ให้ความรู้การจัดการศัตรูพืช การจำแนกศัตรูพืช การผลิตสารชีวภัณฑ์

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ บรรยาย ฝึกปฏิบัติการผลิตสารชีวภัณฑ์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ
จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม
จัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายโมฮัมมัดรอสดี มะมิง ประธาน ศพก. ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาปัญหาและความต้องการของ
เกษตรกร เช่น ๑.ด้านเศรษฐกิจ ๒.ด้านสังคม ๓.ด้านทรัพยากรมนุษย์ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพผู้นำ การจัดสร
งงบประมาณ กลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินกิจกรรม การทำแผน โครงการต่างๆ ฯลฯ



แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด																
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพท.)																
จังหวัด...ปัตตานี... ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. ประชุมชี้แจง จนท.						1-12										สนง.เกษตรอำเภอ
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ																
2.1 ประเมินศักยภาพ ศพท.	12	ศูนย์				1-9										ศพท., สนง.เกษตรอำเภอ
2.2 จัดทำขอรับสนับสนุนงบประมาณ	9	ศูนย์					1-9									ศพท., สนง.เกษตรอำเภอ
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.และศูนย์เครือข่าย																
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพท.	12	ศูนย์				ทุก ศพท.										ศพท., สนง.เกษตรอำเภอ
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	ศพท., สนง.เกษตรอำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ								1-9			1-12					
- ปรับปรุงข้อมูล														1-9	ทุก ศพท.	
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้														1-9	ทุก ศพท.	
- จัดทำเอกสารเผยแพร่														1-9	ทุก ศพท.	
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	ศพท., สนง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ / วางแผน								1-9			1-12					
- ดำเนินการ														1-9	ทุก ศพท.	
3.4 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำศพท.	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	- ศพท.,สนง.เกษตรอำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดิน,สนง.ประมง, สนง.ปศุสัตว์
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร						1-12										
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	12	ศูนย์														
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย								1-12								สนง.เกษตรอำเภอ,สถานีพัฒนาที่ดิน,สนง.ประมง,สนง.ปศุสัตว์
- ปรับปรุง/พัฒนา															1-12	
3.6. คณะกรรมการ ศพท.																
- ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพท.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด							ทุกศพท.			ทุกศพท.		ทุกศพท.		ทุกศพท.	ทุกศพท.	สนง.เกษตรอำเภอ,สนง.ปศุสัตว์,สนง.ประมง,ศวช.(ปัตตานี),ศวท.(ปัตตานี)
- ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพท. ระดับอำเภอ	12	ศูนย์				ทุกศพท.		ทุกศพท.			ทุกศพท.		ทุกศพท.		ทุกศพท.	สนง.เกษตรอำเภอ,สนง.ปศุสัตว์,สนง.ประมง,ศวช.(ปัตตานี),ศวท.(ปัตตานี),สนง.กษ
4. การให้บริการของ ศพท.																
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง														ศพท.
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร	12	ครั้ง														ศพท.
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	12	ศูนย์														ศพท.
5. การอบรมเกษตรกร	20	ราย	60,000				1-12					1-12				- สนง.เกษตรอำเภอ
6. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อนศพท.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)	12	ศูนย์	153,600													
7.1 ป้ายฐานเรียนรู้							1-12					1-12				สนง.พัฒนาที่ดิน, สนง.ประมง, สนง.ปศุสัตว์
7.2 เอกสารวิชาการ	12															
7.3 ถ่ายทอดความรู้																
7.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิต									1,4,5,6,8							
8. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
8.1 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	12	ครั้ง														- สำนักงานเกษตรอำเภอ, ศพท.
8.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ครั้ง													ทุก ศพท.	- สำนักงานเกษตรอำเภอ
	1	คือ	ศพท. อ.เมืองปัตตานี			2	คือ	ศพท. อ.แม่ลาน			3	คือ	ศพท. อ.ไม้แก่น			
	4	คือ	ศพท. อ.หนองจิก			5	คือ	ศพท. อ.ยะรัง			6	คือ	ศพท. อ.ปะนาเระ			
	7	คือ	ศพท. อ.โคกโพธิ์			8	คือ	ศพท. อ.ยะหริ่ง			9	คือ	ศพท. อ.สายบุรี			
	10	คือ	ศพท. อ.มายอ			11	คือ	ศพท. อ.ทุ่งยางแดง			12	คือ	ศพท. อ.กะพ้อ			

๕. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)																
แผนพัฒนาการพัฒนากการการขับเคลื่อน การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร																
อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘																
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายโมฮัมมัดรอสดี มะมิง สินค้า ทุเรียน จุดเด่น เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพ																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค	ก.ย	
๑.ติดตามการดำเนินงาน ศพก.	๑	ราย	-				√									สนง.กษอ.ยะรัง
๒.สำรวจแปลงทุเรียน	๑๐	ราย	-					√								สนง.กษอ.ยะรัง
๓.มอบปัจจัยการผลิต(ด้านประมง)	๑	ราย	๒๕๐๐								√					สนง.ปมอ.ยะรัง
๔.ตรวจประเมินแปลง GAP	๑๐	ราย	-									√				สนง.กษอ.ยะรัง
๕.มอบปัจจัยการผลิต(ด้านพัฒนาที่ดิน)	๑	ราย	๒๕๐๐										√			พ.ด
๖.มอบปัจจัยการผลิต(ด้านปศุสัตว์)	๑	ราย	๒๕๐๐										√			สนง.ปศอ.ยะรัง
๗.อบรมสารวัตรเกษตรอาสา	๒	ราย	-				√									ศวพ.ปัตตานี
๘.อบรมเกษตรกรพัฒนากลุ่ม	๑	ราย	-								√					พช
๙.ประเมินผลโครงการ ศพก.	๓	ครั้ง	๓๐๐๐				√	√	√							สนง.กษอ.ยะรัง
๑๐.ประชุมคณะกรรมการ ศพก.และ แปลงใหญ่ ระดับจังหวัด	๔	ครั้ง	-			√	√				√		√			สนง.กษจ.ปัตตานี
๑๑.อบรมการแปรรูปลูกหิี	๑๐	ราย	-							√						มอ.ปัตตานี/พช/พานิช
๑๒.ถอดบทเรียน ศพก.อำเภอยะรัง	๓	ครั้ง	-								√	√	√			สนง.กษอ.ยะรัง
๑๓สนับสนุนปัจจัยการผลิตศพก.เครือข่าย	๑	ศูนย์	-												√	กสก.
๑๔.อบรมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า	๑๐	ราย	-								√					ชลประทาน
๑๕.อบรมการจัดบัญชีครัวเรือน	๑๐	ราย	-									√				สนง.จรวจบัญชีสหกรณ์
๑๖.อบรมอาชีพชาวสวนยาง	๑๐	ราย	-										√			กยท.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจ คือ การปรับเปลี่ยนแนวคิดเดิมๆ เปลี่ยนแนวคิดแบบใหม่ การปรับรายจ่ายให้เป็นรายได้

โดยทำแผนแม่บทชุมชนเข้มแข็งในระดับตำบล

จุดเริ่มต้น คือ การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีการเชื่อมต่องานเครือข่าย เกื้อกูลแบบครบวงจร อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน พร้อมใช้เทคโนโลยีสามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตได้มากขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ไม่ใช่เริ่มจากความพร้อม ถ้าพร้อมมักวิ่งตามหลังคนอื่นตลอดเวลาอย่าปล่อยให้ความกลัวมาขัดขวางความคิด อย่ารอให้พร้อม อย่ารอให้คนอื่นผลักดันและเชื่อว่าทุกอย่างพัฒนาได้ อย่าใช้ชีวิตแบบเดิมๆ อยู่แบบเดิมๆ ต้องค้นหาจากวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช

การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การลดต้นทุนการผลิต มีการเลี้ยงเห็บแดง เพื่อใช้เป็นอาหารปลา มีการทำปุ๋ยอินทรีย์ แทนการใส่ปุ๋ยเคมี

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

๑.ผสมวัตถุดิบให้เข้ากัน ตามส่วนผสมของปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

๒ ใส่สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ จ นวน ๑ ชอง และใส่สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ ที่ขยายเชื้อแล้ว

จำนวน ๒๖-๓๐ ลิตร คน ๑๐-๑๕ นาที เทลงในวัตถุดิบ โดยคลุกเคล้าให้ทั่ววัตถุดิบสม่ำเสมอ

๓.ตักกองปุ๋ยหมักเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ให้มีความสูง ๓๐-๕๐ เซนติเมตร แล้วใช้วัสดุคลุมเพื่อรักษา

ความชื้น

๔.ระหว่างการหมักจะสังเกต เห็นเชื้อจุลินทรีย์ เจริญเติบโตภายในกองปุ๋ย และอุณหภูมิสูง

๔๕-๕๕ องศาเซลเซียส หลังหมักไว้ ๓ วัน

๕.กองปุ๋ยไว้ในที่ร่ม รออุณหภูมิลดลงเท่ากับภายนอกกอง ใช้เวลา ประมาณ ๙-๑๒ วัน

๖.ใส่สารเร่งซูปเปอร์ พด.๓ จำนวน ๑ ชองคลุกเคล้าให้เข้ากัน หมักไว้อีก ๓ วัน

๓.อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑.เก็บตัวอย่างดิน

วิธีเก็บ: ใช้จอบหรือสว่านเจาะดิน เก็บดินจากจุดต่างๆ ในแปลงอย่างน้อย ๕-๑๐ จุดความลึกในการเก็บ

พืชไร่/ผัก: ๐-๑๕ ซม. ไม้ผล: ๐-๓๐ ซม. (บริเวณทรงพุ่ม)

ผสมรวม: นวดดินแต่ละจุดมาผสมรวมกันให้เป็นตัวแทนของแปลงนั้น

ตากลม: ตากดินให้แห้งในร่ม บดให้ละเอียด และร่อนผ่านตะแกรง

๒.ส่งอย่างดินวิเคราะห์

นำดินไปยัง สถานีพัฒนาที่ดิน, ศูนย์วิจัยดิน, หรือ ห้องปฏิบัติการเอกชน

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์: pH, อินทรีย์วัตถุ, ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K) และธาตุรองอื่น ๆ (ตามความจำเป็น)

๓ อ่านผลค่าวิเคราะห์ดิน

ผลการวิเคราะห์จะระบุระดับธาตุอาหารและสภาพดิน เช่น

pH ดิน → กรดจัด, กรดเล็กน้อย, เป็นกลาง, ด่าง

ธาตุอาหาร (N, P, K) → ต่ำ, ปานกลาง, สูง

อินทรีย์วัตถุ → ปริมาณสารอินทรีย์ที่มีอยู่ในดิน

๔ กำหนดชนิดและอัตราปุ๋ย ใช้คำแนะนำ ของกรมพัฒนาที่ดินหรือคู่มือปุ๋ยตามพืชชนิดนั้นๆ

ตัวอย่าง: ถ้าฟอสฟอรัสต่ำ → ใช้ปุ๋ย P สูง เช่น ๑๘-๔๖-๐ (DAP)

ถ้าโพแทสเซียมต่ำ → ใช้ปุ๋ย K เช่น ๐-๐-๖๐ (KCl)

ถ้า pH ดินต่ำ (กรดจัด) → ใส่ ปูนโดโลไมต์/ปูนขาว

๕.ใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญเติบโตของพืช ปุ๋ยรองพื้น: ใส่ก่อนปลูกหรือช่วงแรก เพื่อกระตุ้นราก

ปุ๋ยแต่งหน้า: ใส่ระหว่างการเจริญเติบโตตามระยะที่พืชต้องการธาตุอาหารมากที่สุด

ปุ๋ยอินทรีย์: เสริมทุกครั้งเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ

๖.ติดตามและปรับปรุงดินต่อเนื่อง ตรวจวิเคราะห์ดินทุก ๒-๓ ปี ปรับสูตรปุ๋ยตามผลผลิตและค่าวิเคราะห์ดินรอบใหม่

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินในแปลงทุเรียน

เก็บตัวอย่างดิน

- เก็บดินรอบ ๆ โคนต้นทุเรียน ห่างจากโคนประมาณ ๑-๒ เมตร ที่ความลึก ๐-๓๐ ซม.
- เก็บหลายจุดในแปลง ผสมรวมเป็นตัวอย่างเดียว
- ส่งห้องปฏิบัติการวิเคราะห์

ตรวจวิเคราะห์ดิน

- ตรวจค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH)
- ตรวจหาธาตุอาหารหลัก (N, P, K) ธาตุอาหารรอง (Ca, Mg, S) และอินทรีย์วัตถุ

แปลผลการตรวจดิน

- ถ้า pH ต่ำ (<๕.๐) ต้องใส่ปูนปรับสภาพ
- ถ้าธาตุอาหารต่ำ ให้วางแผนเสริมด้วยปุ๋ยเคมี/อินทรีย์ตามความต้องการของทุเรียนแต่ละช่วงอายุวางแผนและคำนวณปุ๋ย

- กำหนด สูตรปุ๋ยและอัตราใส่ ตามค่าวิเคราะห์และอายุทุเรียน เช่น
 - ระยะเล็ก-เจริญเติบโต (ใช้ N สูง เช่น ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๖-๑๖-๑๖)
 - ระยะสร้างตาดอก (เสริม P, K เช่น ๘-๒๔-๒๔)
 - ระยะติดผล-ขยายผล (ใช้ K สูง เช่น ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗+๒Mg)
 - ระยะบำรุงหลังเก็บเกี่ยว (สูตรเสริมธาตุหลัก-รองและอินทรีย์วัตถุ)

ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ

- ใส่รอบทรงพุ่มหรือในร่องน้ำ หลีกเลี่ยงการใส่ชิดโคน
- แบ่งใส่หลายครั้ง ไม่ใส่ครั้งเดียว
- ใส่ร่วมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อรักษาสสมดุลดิน
- ติดตามและปรับปรุง
- ตรวจสอบสภาพต้น ใบ สีเขียว ความสมบูรณ์ และผลผลิต
- เก็บดินมาตรวจซ้ำทุก ๑-๒ ปี เพื่อปรับสูตรปุ๋ยให้เหมาะสมต่อไปผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|--------------------|--------------------------------------|
| ๑.๑) ทุเรียน | พื้นที่ปลูกจำนวน ๒-๐-๐ (ไร่-งาน-วา) |
| ๑.๒) ยางพารา | พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐-๐-๐ (ไร่-งาน-วา) |
| ๑.๓) พืชผักสมุนไพร | พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๒-๐ (ไร่-งาน-วา) |

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|----------------|--------------------------|
| ๒.๑) ปลากินพืช | จำนวน ๑ บ่อ (หน่วย.....) |
| ๒.๒) ปลาดุก | จำนวน ๑ บ่อ (หน่วย.....) |

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

- | | |
|------------|-------------------|
| ๓.๑) แพะ | จำนวน ๒๔ (ตัว) |
| ๓.๒) ชนโรง | จำนวน ๗ รัง (ตัว) |

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ทุเรียน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- | | |
|----------------|-----------------------|
| ๑.๑) ปุ๋ย | เป็นเงิน ๓๐๐๐ บาท/ไร่ |
| ๑.๒) ค่ายาเคมี | เป็นเงิน ๑๐๐๐ บาท/ไร่ |

- ๑.๓) ค่าตัดหญ้า เป็นเงิน๑๖๐๐บาท/ไร่
- ๑.๔) ค่าตัดแต่งกิ่ง-ผล เป็นเงิน๕๐๐๐บาท/ไร่
- ๑.๕) ค่าเก็บเกี่ยว-ขนส่ง เป็นเงิน๑๐๐๐๐บาท/ไร่
- ๑.๖) ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า เป็นเงิน๑๒๐๐บาท/ไร่
- รวมต้นทุนการผลิต ๒๑๘๐๐บาท/ไร่
- รายได้ ๑๐๐๐๐๐บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุมะระขึ้นก ชিং ข่า ตะไคร้ ยอดเพกา ยอดตำลึง
เฉลี่ยรายได้วันละ๓๐๐-๔๐๐บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุยางก้อน
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒๕๐๐บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ค่าจ้างอาสา ผักสวนครัว
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๐๐๐บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ แพะ ชนโรง ทุเรียน ลูกหมี สละ
เฉลี่ยรายได้ปีละ๓๔๘๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ๑. มีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรใกล้บ้าน
- ๒. มีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่
- ๓. ได้เรียนรู้เทคนิคที่ใช้ได้ผลในพื้นที่ใกล้เคียง

๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เกษตร การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมีช่วยลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ลดการสะสมสารพิษที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนในชุมชนและสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

๒. ฟื้นฟูและรักษาคุณภาพดิน ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ท าให้ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ ลดปัญหาดินเสื่อมโทรม ดินแข็ง และการพังทลายของหน้าดินในพื้นที่เกษตร

๓. ลดปริมาณขยะอินทรีย์ในชุมชน ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหรือเศษอาหารมาท ำปุ๋ยอินทรีย์ ท ำให้ลดการเผาหรือการทิ้งขยะที่ก่อให้เกิดมลพิษ

๔. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การท ำปุ๋ยอินทรีย์ช่วยลดการเผาเศษพืชหรือขยะอินทรีย์ซึ่งเป็นสาเหตุของการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ ลดผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้วัสดุเหลือใช้ในฟาร์ม เช่น มูลสัตว์ ฟางข้าว

๖. สร้างความยั่งยืนให้ชุมชน ลดต้นทุนการผลิต ท ำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น เป็นการสร้างองค์ความรู้ และส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมร่วมกันในชุมชน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑.ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี

๒.ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

๓.ฟื้นฟูความสมบูรณ์ของดินและระบบนิเวศ เพิ่มอินทรีย์วัตถุและจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน

๔.ลดการปนเปื้อนของทรัพยากรน้ำและอากาศ ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยลดสารเคมีตกค้างที่ไหลลงสู่แหล่งน้ำ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปขยายผลสู่วงกว้าง เป็นเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ สามารถนำไปปรับใช้และขยายผลได้เป็นอย่างดี ข้อมูลด้านการจัดการ ศัตรูพืช ข้อมูลด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ข้อมูลด้านการพัฒนาคุณภาพการผลิต

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ด้านการเกษตร เป็นต้นแบบในการบริการ เกษตรกรสามารถเข้ามาใช้บริการ ศึกษาดูงาน ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย มีข้อมูลด้านการเกษตรเป็นภาพเป็นที่ประจักษ์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยประธาน ศพก.เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรเรียนรู้และศึกษาดูงานใน ศพก และสามารถให้บริการสถานที่อบรม มีอุปกรณ์ และทีมงานของสมาชิก กลุ่มค่อยช่วยเหลือข้อมูล และสาธิตการแปรรูปให้แก่ผู้ศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตร ก็จะเข้ามาสอบถาม เรียนรู้ภายใน ศพก. โดยประธาน ศพก.เป็นผู้ค่อยให้คำปรึกษา ถ้าแก้ไขไม่ได้ก็จะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ โดยจะเป็นผู้ประสานติดต่อให้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ประธาน ศพก. มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโซเชียล เช่น เฟสบุ๊ก Tiktok Line เป็นต้น กรณีทางหมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรม ก็จะเชิญประธาน ศพก.ได้ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร ประธาน ศพก.จะได้รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตร ให้แก่เกษตรกรในชุมชน หลังจากอบรมก็ค่อยไปติดต่อสอบถาม ค่อยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการอบรม ได้นำความรู้ไปปฏิบัติจริง สามารถเป็นแหล่งอาการให้ครอบครัว มีการแบ่งปันให้เพื่อนบ้าน ส่วนที่เหลือสามารถนำไปขยายสร้างรายได้ต่อไป

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน โดยมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามา ร่วมบูรณาการพัฒนา ศพก. ดังนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอสุคริพ สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน ปกครองท้องถิ่น อำเภอ กสร. เป็นต้น

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เกษตรกรต้นแบบ สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรที่มาดูงานได้
๒. การพัฒนา ศพก. ได้ปรับปรุงบริเวณสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวก ตลอดจนปรับปรุงฐานเรียนรู้ให้มีความพร้อมอย่างต่อเนื่อง และเป็นจุดศูนย์รวมความรู้ทางวิชาการของเกษตรกรหลายๆด้าน ที่สามารถตอบสนองความต้องการและช่วยในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ได้
๓. การสร้างเครือข่าย
๔. การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
๕. เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และคณะกรรมการแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ/ระดับจังหวัด/ระดับเขต

๖. ร่วมติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละ ศพก.

๗. ร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

๘.งานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. คือ ได้ค้น คว้าความรู้จากในหลวง รัชกาลที่ ๙ เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรที่ได้การปรับเปลี่ยนแนวคิดทำให้ได้รับมุมมองใหม่ๆ ท ำให้เกิดการพัฒนาตนเองในเชิงบวก มีการน ำไปปรับใช้ในชีวิตประจ าววัน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ศพก.เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่างๆ สามารถนำไปพัฒนาเป็นอาชีพได้ สร้างงาน สร้างรายได้ แก่เกษตรกรในชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
เป็นผู้นำ ธรรมชาติ ผู้นำ จิตอาสา มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและภาคีเครือข่าย

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. เข้าร่วมกิจกรรมอาสาของชุมชน

๒. วิทยากรให้ความรู้ด้านการเกษตร

๓. ขยายพันธุ์ผัก เช่น ถั่วฝักยาว พระราชทาน แจกจ่ายให้กับชุมชน

๔. ใช้สถาน ศพก. ที่ให้เกษตรกร ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ มาเรียนรู้ กิจกรรมการเกษตรภายใน ศพก

๖. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นกับโชคชะตาเพียงอย่างเดียว แต่ความสำเร็จขึ้นกับความพยายามไม่ยอมแพ้ ความพยายามและความสำเร็จ เรียนรู้จากปัญหาและแก้ไข ไม่ยอมแพ้และลงมือทำอย่างมุ่งมั่นทั้งด้านชีวิต การท างาน และจิตใจ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑ นายไขฟูลออันวาร์ ดอเลาะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๑.๒ นางวิลาวัลย์ ประคู้ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- ๑.๓ นายอุสมาวี โจทย์สัน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
- ๑.๔ นางสาวนุรีย์ยะ มามะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร



๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ การสัมภาษณ์
- ๒.๒ การสนทนากลุ่ม
- ๒.๓ การสังเกต
- ๒.๔ การสำรวจ



๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ๓.๑. ผู้ดำเนินการบางคนไม่มีความรู้หรือประสบการณ์ในการถอดบทเรียน
- ๓.๒. ไม่มีเวลาลงพื้นที่ในการไปถอดบทเรียน เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีหลายภารกิจ
- ๓.๓. ขาดการติดตามผล และการนำผลการถอดบทเรียนไปใช้ประโยชน์

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

